

DUM č. 20 v sadě

33. Inf-9 Počítačová lingvistika a typografie

Autor: Roman Hrdlička

Datum: 26.06.2014

Ročník: 3AV

Anotace DUMu: Jak zabránit výskytu chyb v textech či většinu z nich úspěšně opravit.

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

20. Jak se vyhnout chybám

Závěrečný díl naší typograficko-lingvistické procházky zákoutími českého jazyka bych chtěl věnovat tomu, jak předejít chybám, které se nezbytně musejí v textu vyskytnout, bez ohledu na to, jak schopný je jeho pisatel. Kromě chyb těch, které pramení z nevědomosti nebo nechuti zabývat se něčím tak banálním, jako je pravopis, jsou tu totiž ještě chyby, které jsou důsledkem autorovy nepozornosti, případně nedostatku času, který by byl věnován kontrole výsledného textu. Tak se autorovi seriálu Hříchy pro šíleného korektora, z něhož jsem čerpal většinu lingvistické části našeho povídání, jednou podařilo označit nositele titulu CSc. jako kandidáta *vět*, jak sám popisuje.

1. Mezi psaním a kontrolou si udělejte den pauzu

Ačkoli se to zdá jako zbytečné plýtvání časem, tato rada není vůbec bezpředmětná. Získáte větší nadhled a všimnete si řady věcí, které byste jinak nezaregistrovali. Pokud času není dostatek, věnujte se deset dvacet minut jiné činnosti, a teprve potom se ke svému textu vraťte.

2. Uvědomte si, v čem často chybujete

Skoro každý smrtelník má v oblasti psaní nějakou Achillovu patu – pro někoho to jsou čárky, pro jiného mě/mně, shoda přísudku s podmětem či slovosled. Snažte se je předem identifikovat a při čtení se na ně následně zaměřit a zlikvidovat je. Někdy dokonce při samostatném čtení.

3. Text si přečtete alespoň dvakrát

Jedno čtení věnujte kontrole „technických záležitostí“ tedy gramatiky. Přitom můžete vyzkoušet zajímavou techniku – číst text odzadu; ne samozřejmě doslova pozpátku, ale po jednotlivých odstavcích od konce, čímž se nesoustředíte na „děj“ a neuniknou vám detaily. Druhé čtení zaměřte na stylistiku, kde kontrolujte opakování slov, dlouhá souvětí apod.

4. Jednou si text přečtete nahlas

Je to pomalejší a nedovolí vám to přelétnout text očima příliš rychle, což by vám zabránilo být dostatečně pečliví při kontrole. Také uslyšíte, co jste *skutečně napsali*, ne to, co jste *chtěli napsat*.

5. Nespolehejte na Kontrolu pravopisu a gramatiky

Jak víme, je to dobrý nástroj, ale zejména v češtině není schopen odhalit vše. Lidský faktor je v tomto případě naprosto nenahraditelný.

6. Nestyd'te se zeptat

V hlavě nemůže být vše. V případě nejistoty konzultujte moudré knihy (Pravidla českého pravopisu, Stručná mluvnice česká, Slovník cizích slov a další) nebo navštivte [Internetovou jazykovou příručku](#). Pokud stále není jistota, zeptejte se jazykových korektorů, učitelů češtiny, rádi pomohou.

7. Požádejte někoho, aby si text přečetl

Syndrom autorské slepoty je známá a exaktně prokázaná choroba, již trpí prakticky všichni pisatelé. Pokud je to jen trochu možné, získejte druhý názor.

Zdroje:

<http://interval.cz/clanky/hrichy-pro-sileneho-korektora-jak-se-vyhnout-zbytecnym-chybam/>